

Proljeće Ignjata Joba

Prof. Neva Murvar

»Tout passe. — L'art robuste seul a l'éternité«¹
(Théophile Gautier)

Cvjetali su jorgovani u njegovom vrtu. Palme su se visoko njihale. Na njegove snove bagrem je prosipao bijele latice.

Uz krševitu obalu na padinama brda Srđa blistala se plava površina mora kao mekana svila. Dan je bio pun lirskih emocija i nasmijan kao mladost. Staglin je odnekud s pjesmom radosno proletio. U zraku treperio je dah ranog pramaljeća.

Po cvijeću, zelenilu, po vrtovima na Konalu titrale su svijetle boje sunca, »svijetlo u svijetlu«, kao na »Stogovima« Moneta, »Ljetnom danu« Berthe Morisot i platnima drugih impresionista.

Okružen pitoreskom ljepotom blagih tonova boja, vas u ekstazi, Inko je tog dana na pročelju rodne kuće na Konalu, — u crnoj košulji kao Gorki, zalizanom crnom glatkom kosom, koja mu je padala gotovo do ramena, crtao ugljenom Dostojevskog. Malo dalje, sa bijelog pročelja kuće, umno ga je gledao Gorki.

* * *

Konô, što ga Srđ u okrilju čuva, stari Konô sa svojim oronulim sivim zidovima vrtova, preko kojih su se nadvili bijeli i crveni oleanderi, zelena maslina i naračna, stari, idilni Konô sa svojim puteljcima osjenčanim od sunca, oivičenim badeljom i kupinom, mirisnom metvicom i skromnom tratinčicom. Konô, sa svojim veličanstvenim pogledom na more i na ovaj grad velike prošlosti, bio je draga ljubav

svih nas, i, činilo nam se, da nitko ne može toliko voliti Konô kao mi, mladost s Konalu. Činilo nam se, da nigdje na svijetu ne postoji ovo čudo prirode koje vas obuzima svega i stvara duboko u duši neiskazano divljenje i mir osjećanja lijepog, koji se graniči s ekstazom.

Vidici su široki na Konalu, a snovi lete daleko preko ružičastog horizonta i vezuju nas s čovjekom svih koja koje, s čovjekom stanovnikom Zemlje.

U tom pejzažu mediteranskih čari i kolorizma rodio se Ignjat — Inko Job, moj susjed i prijatelj sa sunčanog Konalu.

* * *

More, koje je on iz dana u dan gledao, čim bi jutrom otvorio prozore, učinilo ga je sanjarem, umjetnikom. Morске oluje, pjenušasti talasi, koji se propinju i razbijaju o Lovrijenac i Danče, u zimsko i jesensko doba, — zore, koje se pomaljavu iza Žarkovice, zalasci sunca iza otočića sv. Andrije, prelivi svih onih stotina boja u plamenu na plavoj morskoj pučini, hranili su njegove vizuelne senzacije i njegovu stvaralačku slikarsku maštu.

Tu, u toj atmosferi jedinstvene ljepote, na pragu rodne kuće, rodile su se sve njegove velike nade i zanos i vječnoj, besmrtnoj umjetnosti.

* * *

U svome djetinjstvu i u vremenu svoje rastrgane mladosti, — jer je već žar umjetnosti sagorijevao njegovu du-

¹ »Sve prolazi. — Samo je velika umjetnost vječna.«

Umjetnik Ignjat Job

šu, — penjao se Inko trošnim stepenicadma, obraslim travom, iza crkvice sv. Ivana na Konalu. Stepenice su ravno vodile do njegove rodne kuće.

Penje se Inko, a iz džepa mu vire »Bijele noći« od Dostojevskog. Zastane. U svojoj mašti stvara sliku o Nevskom prospektu, o Nastenki, koja je plakala zbog svoje tužne ljubavi naslonjena na ogradi kanala zaogrnutu u crni ogrtač. Bila je prva »bijela noć« u velikom, dalekom gradu na Nevi.

Tko zna koliko će Nastenki Inko susresti u životu koje će za njim plakati? Tko zna, koliko će Nastenki uzbuditi njegovu lirsku dušu, pa bilo to i iz sjećanja kratkih prolaznih zanosa?

Kao da ga vidim, kako sjetno gleda na sliku jedne lijepe Italijanke sa Capria, koju je držao na pisaćem stolu. Ali, i to je bio samo prolazni zanos.

Inko je bio veliki sanjar i maštalac. Nosio je široki crni šešir, veliku crnu mašnu i crni plašt alla Musset, pod kojim je zaista kucalo pravo mussetovsko srce, puno ljubavi, samo što on nije, kao pjesnik besmrtnih »Noći«, susreo jednu George Sandovu, koja bi ga otrovala ljubavnim patnjama i srušila.

* * *

Inkova ljubav za čitanjem bila je ogromna. U roditeljskoj biblioteci, u svom domu na Konalu, nalazio je Inko na talijanskom jeziku francuske klasike u prijevodu, a talijanske u originalu. Iz jednog starog talijanskog prijevoda čitao je Hamleta, koga je znao gotovo napamet i koji je utjecao na njegove glumačke dispozicije. Ruske pisce volio je nadasve, posebno Dostojevskog. Transponirao je na platno, kao vrlo mlad, »Inkvizitora« iz »Braće Karamazovih«, — ulje, tamnozelenih tonova. Njegova »Serija lovaca« dalek je odjek »Lovčevih zapisnika« od Turgenjeva, kao i njegove zore provedene u lovu, s puškom o ramenu, po Gorici sv. Vlaha, Maloj i Velikoj Petki.

Inko je pored slikarskog talenta imao glumačkih i književnih sposobnosti.

U doba Inkove mladosti omladina je bila pasionirana za čitanjem. Navika čitanja odgojno je djelovala na njihovo intelektualno formiranje, na njihov psihički život i uro-

dene dispozicije. Uopće, literatura je bila u centru svih plemenitih težnji i viših intelektualnih interesa ondašnje omladine.

* * *

Ljeti, kad se ulicama susreću samo kupači i psi dahćući ispružena jezika, vraćao bi se Inko s prijateljima s Konala, sa kupanja na Dančama. U to doba dana Konô izgleda kao zasut olovnom prašinom sunca na zenitu. Kad bi se prijatelji po Konalu razišli, sjeo bi Inko na kamenitu klupu iza crkvice sv. Ivana, da se malo odmori. Daleko je od Danača do Konala, a sunce peče!

Po džbunu čemina, po krošnjama maslina, granama naranča i palmi, svuda naokolo iz obližnjih vrtova razlila se pjesma cvrčka i zanosi našeg umjetnika sanjalačke duše.

U toj podnevnoj osami, u hladu, kamenitoj klupi, Inko se predaje snovima. Taj ambijent potsjeća ga na Cézanneovu Provenceu. On je volio Cézannea, slikara osamljenika u Aixu, u Jas de Bouffann. S vizijom »Marseljskog zaljeva« . . . penje se stepenicama i stiže do svoje kuće.

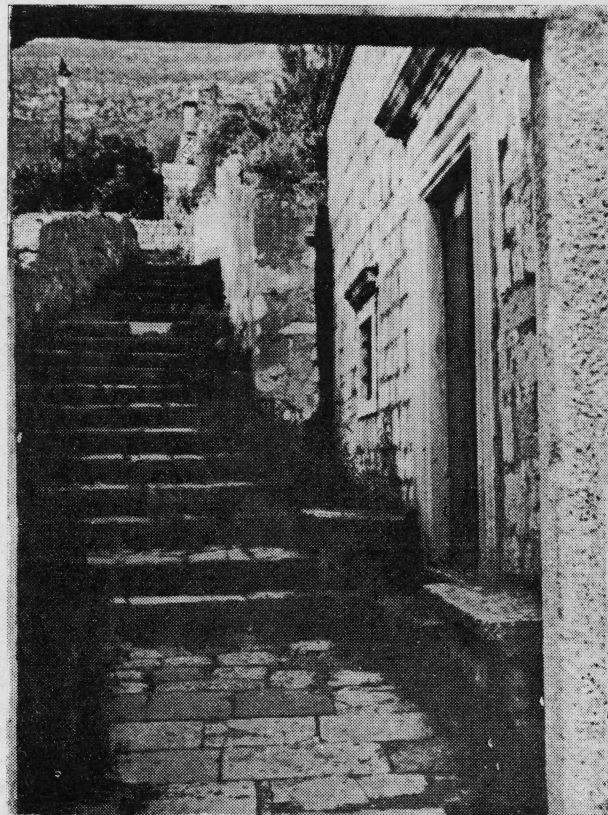
Njegova majka, dobroćudna gospođa Mare, čekala je svoga sina u šetnici pod odrinom vinove loze čitajući »Un giorno a Madera« (Jedan dan na Maderi) od Paola Mantegazze.

* * *

Presjekli su gornji dio stepenica iza crkvice sv. Ivana, koje su ravno vodile do Inkove rodne kuće. Novi put na Konalu prešao je preko Inkovog srca. Danas, ispod njegove kuće, jure najluksuznija kola iz raznih krajeva svijeta.

Često se interesi turizma sukobljavaju s lirskim raspoloženjima. Mi, koji smo voliti, te puteljke, tugujemo za njima.

Kako je Ronsard tugovao zbog sječč gatinske šume, koja ga je učinila vendomskim pjesnikom! Koliko je Duet žalio za svojom starom romantičnom Provenceom i njenim mlinovima vjetrenjačama!

Prolaz kući Ignjata Joba

Svaki put kad prolazim Novim putem ispod Inkove kuće na Konalu, vidim jednu visoku elegantnu silhonetteu u širokom crnom šeširu kako se penje stpenicama . . . Silhonettea iščezne . . . Stepenica više nema. Samo je sjećanje na njega ostalo trajno.

Na Konalu, svako ljeto, dragi prijatelju, mali šturak zanosi prolaznike, koji vole život snova. Plava površina mora svjetluca se i danas prelivima mekih svijetlih tonova do ljestvica žarkih sunčanih boja.

Zimi, kao u doba tvoje mladosti, kad bijesni bura na moru, propinju se talasi ogromni kao divovi. Blizu samotnih Danača, Gradac, zelenih grana, od svoga postanka zaljubljenog gleda more.

Samo je ulica tvojih snova, iza crkvice sv. Ivana na Konalu, ostala pusta . . .

S vizijom mora, tvojom opsesijom, koja te je progonila do smrti, sklopio si oči pune njegovih boja i smrtne čežnje za njim.